



МИНИСТЕРСТВО НА ЗЕМЕДЕЛИЕТО, ХРАНИТЕ И ГОРИТЕ
СЕВЕРОИЗТОЧНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ

Адрес: гр. Шумен, ПК 9700, ул. "Петра" № 1, тел.: 054/ 833-123, факс: 054/ 833-123, e-mail: office@sidp.bg, www.sidp.bg

ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – ОМУРТАГ
п.к. 7900 гр. Омуртаг, ул. "Георги Сава Раковски" № 21, централа 0605/6-21-54e-mail: dgs.omurtag@dpshtumen.bg,

РЕЗЮМЕ

от доклада за извършения мониторинг на ГВКС на територията

на ТП ДГС „ОМУРТАГ“ през 2018 година

/принцип 8 от Националния стандарт за отговорно управление на горите в България

Мониторинговият план на територията на ТП ДГС Омуртаг включва прилагане на „Система за провеждане на мониторинг на биологичното разнообразие и горите с висока консервационна стойност“, като в допълнение се следят и следните аспекти в горските територии:

- Темпове на растеж, зона на възобновяване, видове, възраст и видов състав на горските ресурси (1 -7 ГФ, 1ГС);
- Продукцията се регистрира за всеки тип горски продукт и данните се съхраняват и могат да бъдат основа за бъдещи анализи (данни от счетоводството);
- Измененията на околната среда, засягащи флората, фауната, почвите и водните ресурси (напр. ерозия, епидемични разпространения на вредители, разпространение на агресивни видове, установени места за гнездене на застрашени видове птици, доклади от теренни служители съгласно системата за мониторинг и др.);
- Социално-икономически аспекти (напр. разходи за стопанисване на горите, добив от всички продукти, продуктивност и производителност, както и изменения в общността и взаимоотношенията с работниците, или в условията). Провеждат се срещи с представители на местните общности.
- Площ на определените гори с висока консервационна стойност на територията на стопанството (доклада за ГВКС на стопанството, както и данните за промените от прилагане на системата за мониторинг).

След анализиране на резултатите от проведения мониторинг в горските територии, съобразявайки се с мащабите и интензивността на горскостопанската дейност, Ви представяме резултатите от провеждания мониторингов план, разпределен по следните аспекти:

1. Финансов план на стопанството;

Финансовия план за стопанството за 2018 г. е изпълнен на 149 % от планирания дърводобив. Планираните приходи са изпълнени. През настоящата година изпълнението върви с ритмични темпове.

2. Социални споразумения;

Няма сключен колективен трудов договор, но се спазва БКТД.

Няма постъпили жалби и сигнали за разрешаване на спорове свързани с правата на собственост и ползване, правата на работещите и местните общности.

3. План / програма за обучение и квалификация на персонала;

Има програмата за обучение за 2018 г. След всяко проведено обучение се съставят протоколи, които ги удостоверяват.

Няма издадени лицензи, сертификати и удостоверения.

4. Здравословни и безопасни условия на труд вкл. на работниците на подизпълнителите;

Представено е и теренно облекло и оборудване на всички служители като се вземе предвид срока на износване за съответната длъжност.

Служителите и работниците редовно се подписват в инструктажни книги или проверовъчни листи за работещите в т.ч. и на външните подизпълнители. Всички те са попълнени и подписани в съответните срокове.

Проведени са обучения и инструктажи за здравословни и безопасни условия на труд.

Няма регистрирани трудови злополуки.

Прегледите на служителите и работниците се извършват съгласно договор за трудова медицина сключен с ЦУ на СИДП.

Няма извършени проверки от Инспекцията по труда през годината.

5. Ангажиране на заинтересованите страни;

Кореспонденцията със заинтересованите страни по различни поводи, свързани с дейностите на стопанството се събира и документира надлежно. Същата се съхранява за срок от пет години от отговорника по сертифицирането.

Няма проведени консултации както и участия на заинтересовани страни в инициативи на стопанството.

Няма извършвани промени в планираните горскостопански практики в резултат от споразумения и предложения от заинтересованите страни.

6. Незаконни/нерегламентирани дейности в горите;

Няма подадени сигнали или жалбиима регистър за незаконни/нерегламентирани дейности и за предприети действия.

На територията на ТП ДГС „Омуртаг“ редовно се извършват проверки по охрана на горите и се съставят АУАН и констативни протоколи за установени нарушения. През 2018 г. са проверени 1354 обекта за добив на дървесина, 372 бр. МПС, 162 бр. ловци 602 бр. домакинства. Съставени са 19 бр. КП, като 4 от тях са на неизвестен извършител и 2 на известен, но без АУАН. Съставени са 26 бр. АУАН за констатирани нарушения по ЗГ (сеч, извоз и съхранение). Задържани са 2.90 пр. м3, дърва за огрев и 1 бр. каруца.

Документацията/кореспонденцията с МЗХГ; ИАГ; РДГ; РПУ; РС ПБЗН; РИОСВ; ЛЗС, или други институции се съхранява и се представя при поискване от проверяващите органи.

7. Изпълнение на горскостопанския план;

7.1. Стопанисване в горите:

Отглеждане на горски култури - 220 дка.

Отгледни сечи без материален добив - 125 дка.

Отгледни сечи - 3902 дка.

Подпомагане на естественото възобновяване - 1045 дка.

Маркиране на ЛФ 2019 г. - 41780 пл. м3 стояща маса.

7.2. Добив и реализация на дървесина:

По ГП от 2018 г. в ТП ДГС „Омуртаг“ са заложили 48292 пл. м3 лежача маса. През годината са добити 46357 пл. м3 лежача маса което представлява 96 % спрямо предвижданията.

7.3. Странична дейност:

Продуктите, предмет на странична дейност, са както за задоволяване нуждите на местното население така и за нуждите на местните предприятия, занаятчийски и малки преработватели. Дейността включва основно продажби на билки. През годината са добити следните количества недървесни горски продукти:

- издадени 9бр. разрешително по приложение 1, чл.81, ал.1 а именно:

Цвят глог-1000кг.; Цвят бяз-200кг.; Жълт кантарион-1000кг.; Глухарче-300кг.; Стрък върбинка-200кг.; Липовцвят-14000кг.; Листа липа-1000кг.; Плод глог-1500кг.; Шипка-500кг.

7.4. Движение на сертифицирани и несертифицирани горски продукти.

На територията на стопанството няма продадена несертифицирана дървесина. На всички превозни билети и фактури от продадените сертифицирани продукти се изписва номера на

сертификата и категорията на материалите „г“. Документите, удостоверяващи продажбата на сертифицираната дървесина се съхраняват от лесничея по дърводобива и в счетоводството на стопанството.

8. Промени в границите, собствеността, функционалността и предназначението на територии в рамките на стопанството; Отчет 1 – 7 ГФ;

През годината няма извършени смяна на предназначението на горските територии.

Не са извършвани промени през 2018 г. във функционалното предназначение на териториите (видове и площи – например: нови вододайни зони, гори във фаза на старост и др.) Актуализация ще бъде направена през 2019 г. след окончателното приемане и влизане в сила на новия ГСП и отразена през настоящата година в доклада за ГВКС.

Не са издавани Заповеди за заличаване/обявяване/промени на защитените територии и защитените зони, както и извършени промени в заповедите или плановете за управление на защитени територии и зони.

9. Здравословно състояние на гората;

В регистъра на сигналните листове има заведени 27 броя сигнални листи в иглолистни насаждения относно санитарното състояние на гората, а именно за съхнене по бора. Те са регистрирани в информационната система на ИАГ. Периодично получаваме указания от Лесозащитна станция - гр. Варна (ЛЗС), за сроковете и начина за борба с вредителите и имаме готовност за своевременна реакция. Изведени бяха санитарни сечи на площ от 155,8 ха, като 134,8ха по 2 бр. предписания от РДГ Шумен и ЛЗС Варна.

В останалата част от територията на стопанството горите от ДГТ са в добро санитарно състояние. Не се наблюдават повреди причинени от други вредители или болести или дивеч. Няма възникнали природни нарушения (ветровали, снеголоми, пожари и др.) както и настъпили негативни въздействия от антропогенни дейности (атмосферно замърсяване, смолодобив и др.).

За горепосочения период няма направени други предписания от външни институции във връзка санитарното състояние на горите на територията на стопанството.

10. Ползване/добиви и горскостопански дейности;

Площите на проведените сечи са в размер 839.6 ха. – по видове сечи данните са засечени с отчетна форма ГФ: Възобновителни сечи –307.4 ха.; Отгледни сечи с мат. добив –377.7ха.; Санитарни сечи –154.5 ха.

Има извършена почвоподготовка–36 дка, отглеждане на култури - 220 дка, залесяване 67 дка, почистване на площи – 121 дка и попълване на култури - 4 дка в ДГТ.

За възобновяване на горските територии се разчита предимно на естественото възобновяване с прилагането на дългосрочни сечи. Условието в района на стопанството са сравнително благоприятни за естественото възобновяване на цер, бук, благун, зимен дъб, обикновен габър, сребролистна липа, и др. В следствие правилното и своевременно извеждане на лесовъдските мероприятия и дейности, възобновителния процес в горитестопанисвани и управлявани от ТП ДГС „Омуртаг“, протича успешно и резултатите са много добри.

Не са използвани торове и пестициди за третиране на площи.

11. Гори с висока конзервационна стойност;

Введена е система за мониторинг на ГВКС. Мониторинга се извършва от теренните служители при ежедневната им работа съгласно изискванията на доклада за ГВКС.

Брой мониториранни видове: На територията на стопанството не са открити растителни видаве, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство за установяване на ГВКС. Извършен е мониторинг на ВКС 1.2 застрашени, изчезващи и ендемични животински видове, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, установени в района на стопанството:

- Видра (*LutraLutra*)
- Черен щъркел (*Ciconanigra*)
- Горски бекас (*Scolopaxrusticola L.*)
- Орел змияр (*Circaetusgallicus*)
- Малък креслив орел (*Aquilapomarina*)
- Малък орел (*Hieraetuspennatus*)
- Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)

Извършен е мониторинг на ВКС 1.3 за наличието на критични концентрации на животински видове, включени в Приложение 2 към Националното ръководство, установени на територията на ТП ДГС „Омуртаг“:

Голям корморан (*Phalacrocorax carbo*)

Сива чапла (*Ardeacinerea*)

Мониторинг на ВКС 3 за редки, застрашени и изчезващи горски екосистеми, или съдържащи се такива, установени на територията на ТП ДГС „Омуртаг“ е от извършен от теренни служители в насаждение предвидени за сеч преди започване на маркирацията. През годината имаме попълнени формуляри за следните екосистеми:

G1.66 Medio-European limestone [Fagus] forests

G1.69 Moesian [Fagus] forests

G1.737 Eastern sub-Mediterranean white oak woods

Мониторинг на други консервационни стойности (ВКС 4; ВКС 6): За документирането им се използват стандартните формуляри „Предварителна идентификация на ключови елементи и определяне потенциалните екологични и социални въздействия“. Във формулярите подробно е описан вида на екологичната екосистемна услуга попадаща във ВКС 4 и взетите мерки за отстраняване на негативното действие от проведената сеч. До момента на територията на ТП ДГС „Омуртаг“ няма установени ДГТ, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6.

12. Представителни образци от естествени горски екосистеми;

От общата площ на ДГТ на територията на стопанството са определени 1912,7 ха. представляващи 10 % оставени без ползвания или извършване на други лесовъдски мероприятия за развитие на естествените процеси, от тях имаме в т.ч. 957,4 ха. представляващи 5 % ГФС с наличие на много стояща и лежаща дървесина мъртва дървесина служеща за дом на много диви животни и птици.

Мониторирани на екосистеми по ВКС 3 е извършен и описан по-горе в т.11.

13. Въздействие на дейностите по управление върху околната среда;

Използваните лесовъдски системи за подобряване на процесите на възобновяване в горите на територията на стопанството са изкуствено залесяване с подходящи местни видове, дългосрочните сечи и подпомагане естественото възобновяване.

На територията на ТП ДГС „Омуртаг“ не са открити находища от застрашени, изчезващи и ендемични растителни видове включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, поради което няма и попълнени формуляри за извършен мониторинг. На база това към момента не може да се направи обстоен анализ на популациите. Мониторинг ще бъде проведен, като бъдат привлечени външни експерти за консултации и анализ.

От попълнените формуляри през 2018 г. на застрашени и изчезващи животински видове с природозащитно значение на територията на стопанството, включени в *Приложение 1* към Националното ръководство, определени за опазване на биоразнообразието, се установи се, че наблюдаваните видове са запазили местообитанията си. Установяването на стабилността на популациите е приоритет и предмет на бъдещ мониторинг и анализ на получените данни.

Състоянието на постоянните и временни горски пътища не е добро. С цел недопускане влошаване пътната инфраструктура е забранен извоза на дървесина във влажно време и мокра пътна настилка. Това се явява основно средство и мярка за подобряване и намаляване на отрицателното въздействие както и увеличаване контрола от страна на ТП ДГС „Омуртаг“ при движението на моторни превозни средства извършващи дърводобивни дейности. Достъпът и движението по ДГТ се контролира с издаване на разрешителни за достъп на всяко МПС. Вследствие предприетите мерки при извеждане на самите дейности не се наблюдава нарушение на целостта на терена, почвена ерозия, както и неоправдана загуба на дървесина. За случаите, когато терена бива нарушен са предприети мерки за възстановяване на повредените пътища от страна на фирмите изпълнители.

В ДГТ не се забелязва наличие на отпадъци. Разработена е система за управление на отпадъците в горските територии. С нея са запознати всички теренни служители и работници на

фирмите извършващи дърводобивни дейности. Набелязани са конкретни действия за предотвратяване и генериране им, осъществяване на контрол и спазване на изискванията при осъществяване на горско стопанските мероприятия.

14. Въздействие на дейностите по управление върху социалната среда;

Няма подадени жалби и сигнали, свързани с правата и собствеността на местните общности, засегнати и заинтересовани страни. Провеждат срещи с тях във връзка с изпълнението на горскостопанските мероприятия по отношение на стопанисването на горите.

Не се забелязва отрицателно въздействие върху източниците на питейна вода и други водни ресурси в резултат на проведените горскостопански дейности в ДГТ.

Няма установени ДГТ, отговарящи на изискванията в определението по ВКС 6.

С важно социално и икономическо значение за горите намиращи се на територията на стопанството е продажбата на дървесина като дарва за огреви други недървесни продукти за местното население, в това число: Снабдяване с дърва на местното население на преферентни цени чрез предоставяне на списъци от кметовете на населени места; Осигурява се възможност за събиране на остатъчна дървесина и вършина в сечища след приключване на сечта по ред определен с Наредба; Разрешава се папата на селскостопански животни в горските територии, с изключение на отделите забранени съгласно издадената заповед на Община – Омуртаг; Осигуряват се площи за постоянни и временни пчелини; Осигурен е достъп до ДГТ за събиране на гъби, билки, плодове и други недървесни продукти за собствени нужди в определените от закона количества; Горските заслони, чешми, и кътове за отдих са отворени за свободен достъп на населението.

15. Промени в околната среда;

Извършения мониторинг се осъществява на база систематизирани и дългосрочни наблюдения на елементите на биоразнообразието съпроводено със събиране, обработка и съхраняване на данни. Мониторирани на екосистеми по ВКС 1.2; ВКС 1.3. и ВКС 3 е извършен и описан по-горе в т.11.

През изминалата година няма настъпили промени и изменения на нивата на флората и фауната вследствие на настъпили повреди от природни бедствия или други фактори. Няма нанесени негативни въздействия и щети върху почвите и водните ресурси вследствие на проведените горскостопански дейности.

През годината няма издавани заповеди за заличаване или обявяване на нови защитени територии или защитени зони, както и големи природни нарушения на територията на стопанството или други неблагоприятни въздействия.

Анализирайки гореизложените фактори, категорични оценки не могат да бъдат дадени и доказани с цифри, но тенденцията за увеличаване на видовия състав, запаса и прираста от горите в района на ТП ДГС „Омуртаг“ ясно се очертава от последните две лесоустройствени ревизии.

За подобряване качеството на извършвания мониторинг от страна на теренните служители през настоящата година ръководството на ТП ДГС „Омуртаг“ ще предприеме действия за установяване и картиране на налични находища на растения и животни на застрашени, изчезващи и ендемични видове, съгласно формулярите за мониторинг на биологичното разнообразие на ВКС 1.2. и ВКС 1.3. Установяването им е важно за определяне на биоразнообразието, устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление, явяващи се главен приоритет за преодоляване на негативното влияние и изменение на климата.

Здравословното състояние на горите е добро. Това се дължи на опита и прилагането на лесовъдски системи и практики, както и подходящи и навременни лесовъдски мероприятия. Извършените дейности в ГВКС, благоприятстват за осигуряването на основните функции като защитени територии, вододайни зони, социално-хигиенните, санитарно-охранителни, защитни ивици, гори във фаза на старост, курортни гори, противоерозионни гори с брегозащитни функции, както и гори създадени върху нелесопригодни площи. От голямо значение е добрата охрана на горите и превантивните мерки срещу горски пожари, браконьерство и незаконна сеч.

Основни предизвикателства за подобряване на ефективността и продуктивността на стопанството при спазване принципите на сертификация са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления: екологични, икономически и социални, обвързани с голям брой заинтересовани страни. Резултатите от подкрепата и разбирането която ТП ДГС „Омуртаг“ получава от местните общности, институциите и потребителите на дървесина са положителните финансови резултати покриващи изискванията на сертифициращата организация. За прилагането на принципите и критериите по горска сертификация е необходимо отстраняване на възникнали пропуски в процеса на работа и по отговорен подход от служителите, свързан с мониторинг на въздействието на горскостопанските дейности и регулярен мониторинг на ГВКС.

Дата: 23.01.2019 г.
гр.Омуртаг

Изготвил: чл.59 от ЗЗЛД
инж. П. Попова-Добрева – лесничей/